

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 8Csp/35/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121285522
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2023:6121285522.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov v konaní pred sudcom JUDr. Milanom Majerníkom, PhD. v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s. r. o., Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpený advokátskou kanceláriou: Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 53 255 739, proti žalovanému: T. G., A.. XX.XX.XXXX, W. XXX XX M., o zaplatenie 3.251,87 Eur s príslušenstvom, taktó

rozhodol:

I. Žalobu **z a m i e t a**.

II. Žalovanému nárok na náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenou 29.03.2021 pôvodne Okresnému súdu Banská Bystrica (ďalej len „upomínací súd“) sa žalobca domáhal voči žalovanému uloženia mu povinnosti zaplatiť mu sumu 3 251,87 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2 540,80 eur počnúc od 25.03.2020 do zaplatenia a náhrady trov konania.

2. Aktívnu legitímáciu na podanie žaloby odvodil žalobca od „Zmluvy o postúpení pohľadávok“ z XX.XX.XXXX (ďalej len „zmluva o postúpení pohľadávok“), na základe ktorej banka - X. X., Y..X.. (ďalej len „pôvodný veriteľ“, alebo aj „postupca“) svoju pohľadávku voči žalovanému postúpila na žalobcu (ďalej tiež aj len „postupník“).

3. Žalobca svoju žalobu odôvodnil tým, že žalovaná pohľadávka vznikla na základe Zmluvy č. XXXXXXXXXXXX uzavretej XX.XX.XXXX medzi pôvodným veriteľom (postupcom) na jednej strane a žalovaným na strane druhej (ďalej len „úverová zmluva“), na základe ktorej pôvodný veriteľ poskytol žalovanému úver. Podľa žalobcu súčasťou úverovej zmluvy boli aj Všeobecné obchodné podmienky (ďalej len „VOP“) pôvodného veriteľa, pričom cit. „Podmienky čerpania peňažných prostriedkov, podmienky splácania peňažných prostriedkov, podmienky pri neplnení zmluvných povinností a ďalšie náležitosti...“ boli upravené v úverovej zmluve a vo VOP. Žalobca má za to, že úverová zmluva cit. „... obsahuje všetky znaky a spĺňa všetky podstatné náležitosti zmluvy o úvere podľa ustanovenia § 497 až 507 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka a ... zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch ...“. Podľa žalobcu žalovaný neplnil v stanovených termínoch splátky, čím porušil svoju povinnosť podľa úverovej zmluvy, z ktorého dôvodu postupca (pôvodný veriteľ) 01.12.2019 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru. Ku dňu postúpenia, predstavovala pohľadávka postupníka (žalobcu) voči žalovanému sumu 3 251,87 eur, ktorá pozostáva z istiny úveru v sume 2 540,80 eur, z riadneho úroku v sume 633,52 eur, z úroku z omeškania v sume 61,55 eur a z poplatkov v sume 16,- eur, a keďže žalovaný po postúpení pohľadávky neučinil na splatenie svojho dlhu žiadnu úhradu, žalobca sa titulom postúpenia mu tejto pohľadávky domáha žalobou voči žalovanému zaplatenia mu celej tejto jemu postúpenej sumy. Súčasne sa žalobca domáha z nezaplatenej žalovanej istiny úveru, ktorá je 2 540,80 eur aj priznania

mu 5% ročného úroku z omeškania od 25.03.2020 (t.j. dňom nasledujúcim po dni účinnosti postúpenia mu pohľadávky) do zaplatenia.

Prílohou žaloby boli: „Zmluva o splátkovom úvere“ z XX.XX.XXXX; „Štandardné Európske informácie o spotrebiteľskom úvere“ z 23.10.2014; VOP pôvodného veriteľa v znení účinnom od 01.08.2002; Obchodné podmienky pôvodného veriteľa pre poskytovanie úverov a povolených prečerpaní privátnym klientom a mikro podnikateľom v znení účinnom od 01.07.2007; sadzobník poplatkov pôvodného veriteľa v znení účinnom od 01.07.2014; výzva pôvodného veriteľa z 30.10.2019 adresovaná žalovanému pred zosplatením; oznámenie pôvodného veriteľa (postupcu) z 02.12.2019 adresované žalovanému o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru; výpisy z úverového účtu žalovaného; výzva pôvodného veriteľa na plnenie dlhu zo 16.12.2019 adresovaná žalovanému s upozornením na možnosť postúpenia pohľadávky tretej osobe; Zmluva o postúpení pohľadávok č. XXXX/XXXX/CE z XX.XX.XXXX s prílohou č.1 o vyšpecifikovaní postúpenej pohľadávky; oznámenie pôvodného veriteľa z 31.03.2020 o postúpení pohľadávky adresované žalovanému a pokus žalobcu o zmier adresovaný žalovanému z 01.03.2021 (podané na poštovú prepravu 02.03.2021).

4. Upomínací súd (Okresný súd Banská Bystrica) rozhodol v upomínacom konaní platobným rozkazom sp. zn. 16 Up 402/2021 zo 14.04.2021, ktorým žalobnému návrhu žalobcu v celom rozsahu vyhovel, avšak keďže sa platobný rozkaz nepodarilo doručiť do vlastných rúk žalovaného, po vyjadrení sa právneho zástupcu žalobcu, aby sa v konaní pokračovalo na súde príslušnom na prejednanie veci podľa Civilného sporového poriadku, upomínací súd postupom podľa § 10 ods. 3 zákona o upomínacom konaní, postúpil vec na ďalšie konanie 21.05.2021 Okresnému súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“), ako súdu vecne a miestne príslušnému, ktorým postupom došlo ex lege (zo zákona) k zrušeniu tohto upomínacím súdom vydaného platobného rozkazu.

5. Podaním doručeným okresnému súdu 16.07.2021 občianske združenie Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov (ďalej len „združenie“) žiadalo, aby ho okresný súd pribral do konania na strane žalovaného, avšak na výzvu okresného súdu, aby združenie v súlade s § 95 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) predložilo písomný súhlas žalovaného s jeho vstupom do konania ako osobitného subjektu na strane žalovaného alebo aby v zmysle § 291 CSP združenie predložilo splnomocnenie od žalovaného na jeho zastupovanie v spotrebiteľskom spore, ktorá výzva bola združeniu doručená 28.07.2021, združenie nereagovalo, preto okresný súd o jeho pribratí do konania nerozhodoval.

6. Keďže sa v zmysle § 116 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) žalobu s prílohami nepodarilo žalovanému doručiť na adresu podľa § 106 ods. 1 písm. a) CSP, t.j. na jeho adresu na ktorej mal podľa registra obyvateľov Slovenskej republiky povolený trvalý pobyt a okresný súd ani po opakovanom a rozsiahlom vykonaní všetkých potrebných úkonov, inú adresu žalovaného nezistil, bolo oznámenie o podanej žalobe žalovanému oznámené v zmysle § 106 ods. 3 CSP jeho vyvesením na úradnej tabuli a na webovej stránke okresného súdu v čase od 11.10.2021 do 26.10.2021, ktorým 15 dňom sa v zmysle § 106 ods. 3 CSP doručenie žaloby žalovanému považuje za účinné a to aj vtedy, ak sa žalovaný ako adresát o tom nedozvedel.

7. Rozsudkom č.k. 8Csp/35/2021 - 194 zo dňa 16.11.2022 Okresný súd Bardejov rozhodol, cit.: „I. Žalobu zamietam. II. Žalovanému nepriznáva voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania.“ V odôvodnení okrem iného uviedol, že „dospel k záveru, že úverová zmluva z XX.XX.XXXX neobsahuje vôbec alebo neobsahuje správne zákonné náležitosti ustanovené cit. § 9 ods. 2 písm. f), j), k) a y) zákona o spotrebiteľských úveroch, čo v zmysle cit. § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch má za následok, že spotrebiteľský úver poskytnutý žalovanému na základe tejto úverovej zmluvy je bezúročný a bez poplatkov, preto okresný súd v tejto časti (úrokov a poplatkov) žalobu zamietol. Z dôvodu záveru, že úver je bezúročný a bezpoplatkový, boli všetky žalovaným učené platby započítané v prospech splatenia istiny jemu poskytnutého úveru, ktorý mu bol poskytnutý v sume 3 200,- eur, avšak žalovaný zaplatil už sumu 3 282,93 eur, t.j. zaplatil viac, ako mu bolo veriteľom poskytnuté, preto okresný súd žalobu zamietol tak, ako to je uvedené vo výroku I. tohto rozhodnutia.“

8. Krajský súd v Prešove uznesením č.k. 3CoCsp/12/2023 - 242 zo dňa 1.6.2023 zrušil rozsudok a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odôvodnení svojho rozsudku okrem iného uviedol, že „žalovaný bol dostatočným a zrozumiteľným spôsobom informovaný o dobe trvania úverového vzťahu, a to spôsobom, ktorý je zrejmy pre priemerného spotrebiteľa. Právny predchodca

žalobcu si splnil všetky zákonom stanovené náležitosti v zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ, a preto odvolací súd považuje záver súdu o nesplnení podmienky v zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ za vychádzajúci z nesprávneho právneho posúdenia veci.“ Ďalej uviedol, že „podľa názoru odvolacieho súdu vec nesprávne právne posúdil, ak uzavrel, že z dôvodu absencie podstatných náležitostí zmluvy podľa ust. § 9 ods. 2 ZoSÚ sankciou podľa § 11 ods. 1 písm. d) ZoSÚ (účinného v čase uzavretia) je, že poskytnutý úver je bezúročný a bez poplatkov. S týmto záverom súdu prvej inštancie sa odvolací súd nestotožňuje. Odhliadnuc od vyššie uvedeného je potrebné konštatovať, že súd prvej inštancie z vlastnej iniciatívy nevykonal dôkazy za účelom zistenia, či žalobca, resp. jeho právny predchodca ako veriteľ, pred uzavretím zmluvy posudzoval schopnosť žalovaného ako spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.“ a že „Úlohou súdu prvej inštancie bude v ďalšom konaní opätovne posúdiť dôvodnosť žaloby v rozsahu zodpovedajúcom zrušeniu rozsudku. Súd prvej inštancie posúdi povinnosť žalobcu ako veriteľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovaného ako spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver v zmysle ust. § 7 ods. 1 v spojení s ust. § 11 ods. 2 druhá veta ZoSÚ v rámci vyššie naznačených intencií.“

9. Po vrátení veci odvolacím súdom súd reflektoval názory v ňom vyjadrené, pričom poskytol stranám sporu priestor na vyjadrenie sa k tomuto rozhodnutiu.

10. Žalobca vo vyjadrení zo dňa 8.9.2023 uviedol, že „predkladá výstup z interných aplikácií postupcu X. X., Y.X.. (ďalej len „postupca“), ktoré zaslal žalobcovi na preukázanie riadneho overenia schopnosti splácať poskytnutý úver žiadateľov o úver. Overovanie schopnosti splácať úver prebieha vo väčšine prípadov v automatickom režime, pričom údaje potrebné na posúdenie žiadosti o úver sú napríklad z úverového registra alebo Sociálnej poisťovne, resp. z interných údajov získavané vo forme dát, ktoré v čitateľnej podobe zobrazujú len interné aplikácie postupcu. Postupca preto týmito údajmi disponuje len vo forme počítačového kódu, ktoré však pretavil do priloženého „Výpočtu primárnej návratnosti“. Uvedený výstup obsahuje všetky údaje zhromaždené z príslušných, ktoré boli použité pri posudzovaní bonity spotrebiteľa. Výpočet limitu bol teda realizovaný nasledovne: (výška splátky poskytnutého úveru + výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť) musí byť nižšia ako výška príjmu. 65,51 eur + 198,09 eur = 263,60 eur, čo je menej ako čistý príjem žalovaného vo výške XXX,- eur. V prípade ak veriteľ nahliadol do úverového registra, nedošlo k porušeniu povinnosti veriteľa posudzovať schopnosť spotrebiteľa splácať poskytnutý úver.“

11. Z hľadiska skutkového súd zistil, že X. X. Y.X.. (ďalej tiež aj len „banka“ alebo „pôvodný veriteľ“) uzavrela so žalovaným XX.XX.XXXX úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX označenú ako „Zmluva o splátkovom úvere“, na základe ktorej mu banka poskytla spotrebný úver na čokoľvek v sume 3 200,- eur, ktorý úver sa žalovaný zaviazal splácať v 108 mesačných splátkach v sume po 65,51 eur tak, že prvá splátka bola splatnou 20.12.2014 a každá ďalšia vždy k 20. dňu v kalendárnom mesiaci, s konečnou splatnosťou k 20.11.2023, pri fixnej úrokovej sadzbe 18,90% ročne v ktorej bola zohľadnená bankou poskytnutá zľava cit. „... z úrokovej sadzby vo výške a za podmienok uvedených vo Zverejnení“. Ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) úveru bola 22,19 %, pri priemernej RPMN 16,81 %, pričom celková čiastka spojená s úverom bola 7 078,89 eur.

12. Pri závere súdu druhej inštancie o splnení podmienok v zmysle ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. upriamil pozornosť okresný súd na vyporiadanie sa so zisťovaním bonity žalovaného právnym predchodcom žalobcu.

13. Riadiac sa právnym názorom odvolacieho súdu tunajší súd vec posúdil nasledovne.

14. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej ako “zákon o spotrebiteľských úveroch“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa;1) tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu.18b) Spotrebiteľským úverom sú aj mladomanželský úver

podľa osobitného predpisu,1a) niektoré stavebné úvery a iné úvery podľa osobitného predpisu1b) a nezabezpečené úvery poskytované spotrebiteľom na účely rekonštrukcie nehnuteľnosti určenej na bývanie, pričom ustanovenia osobitných predpisov1c) týkajúce sa poskytovania týchto úverov tým nie sú dotknuté; obmedzenie hornej hranice výšky úveru podľa odseku 3 písm. f) sa na tieto úvery nevzťahuje.

15. Podľa § 1 ods. 8 zákona o spotrebiteľských úveroch ustanoveniami tohto zákona nie sú dotknuté ustanovenia Občianskeho zákonníka ani osobitných predpisov (napr. zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa).

16. Podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

17. Podľa § 7 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

18. Podľa § 7 ods. 4 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banka sú povinní s vynaložením odbornej starostlivosti na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver získať a účelne využívať údaje o spotrebiteľských úveroch a úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu tak, aby boli splnené podmienky podľa odsekov 15 a 16.

19. Podľa § 7 ods. 15 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

20. Podľa § 7 ods. 16 zákona o spotrebiteľských úveroch vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5, b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a) , banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky,17a) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veriteľa, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a) , ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a , banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

21. Podľa § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 , b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l) , s) , z) a aa) , c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa, e) veriteľ spotrebiteľský úver poskytne inak ako bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa 1) a nejde o bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu,18b) f) veriteľ v zmluve o spotrebiteľskom úvere neuvedie všetky plnenia, ktoré pre spotrebiteľa vyplývajú z poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo s ním súvisia, g) ročná percentuálna miera nákladov spotrebiteľského úveru prekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty stanovenej podľa osobitných predpisov.18aa)

22. Podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého

porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

23. Podľa § 17 ods. 1 a 2 zákona o spotrebiteľských úveroch práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a a) ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu,18b) na veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu,18b) a b) prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Ustanovenie odseku 1 neplatí, ak sa postupuje podľa predpisov upravujúcich riešenie krízových situácií na finančnom trhu,21a) upravujúcich konkurzné konanie,22) alebo ide o prechod pohľadávky z banky, pobočky zahraničnej banky alebo finančnej inštitúcie podľa osobitného predpisu,6) na banku, pobočku zahraničnej banky alebo finančnú inštitúciu podľa osobitného predpisu,6) s predchádzajúcim súhlasom Národnej banky Slovenska.

24. Podľa § 52 ods. 1, 3, 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej ako „OZ“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

25. Podľa § 53 ods. 9 OZ ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

26. Podľa § 524 ods. 1 a 2 OZ veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

27. Podľa § 565 OZ ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

28. Bonita vyjadruje hodnotu a dôveryhodnosť ekonomického subjektu (napr. firmy, jednotlivca, ale i obce alebo štátu) na finančnom trhu. Súvisí s hospodárením daného subjektu a vyjadruje tak jeho solventnosť, kredibilitu, schopnosť zhodnotiť vkladany kapitál resp. naplniť svoje záväzky. V širšom pohľade súvisí i s dobrou povest'ou. Napriek tomu, že často býva stotožňovaná s ratingom, ktorý predstavuje schopnosť splácať svoje dlhy, má bonita širší rozsah a rating je len jednou z jej zložiek.

29. Bonita subjektu je najčastejšie posudzovaná bankami pred poskytnutím úveru, alebo inými subjektmi pred majetkovým vstupom do firmy, investovaním, alebo nadviazaním obchodného partnerstva. Všeobecne má hodnotenie bonity významný vplyv vo veriteľsko-dlžníckych vzťahoch. Ak banka vyhodnotí klienta ako úveruschopného, vyjadruje tak svoju dôveru v jeho schopnosť plniť svoje záväzky. Čím je bonita firmy lepšia, tým vyzerá pre prípadných veriteľov menej rizikovo, a tým lacnejšie zdroje financovania môže byť schopná získať.

30. Hodnotenie bonity určitého bankového klienta je výsledkom úverovej analýzy, ktorá je súčasťou úverového procesu. Po fáze žiadosti o úver nasleduje fáza skúšky úverovej spôsobilosti žiadateľa (analýza úverovej schopnosti), v rámci ktorej sa analyzujú tri hlavné oblasti: právne pomery žiadateľa, osobná dôveryhodnosť žiadateľa a jeho hospodárska a finančná situácia.

31. U individuálnych žiadateľov banka posudzuje osobné údaje ako vek, pohlavie, vzdelanie, profesiu, rodinný stav a tiež trvalé príjmy a pravidelné výdaje žiadateľa, či celej domácnosti. Banka skúma tiež

žiadateľovu úverovú históriu a platobnú morálku. Jedným zo zdrojov (nie jediným) týchto informácií je Spoločný register bankových informácií (SRBI), ktorý zhromažďuje informácie o úveroch a dlžníkoch z podnikateľskej sféry od všetkých slovenských bánk a pobočiek zahraničných bánk pôsobiacich na Slovensku.

32. Je nevyhnutné dať do pozornosti, že vo veci C-303/20 Súdny dvor (šiesta komora) rozhodol takto:

33. Článok 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že preskúmanie účinnej, primeranej a odrádzajúcej povahy sankcií ustanovených v tomto článku za porušenie najmä povinnosti posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa uloženej v článku 8 tejto smernice sa musí vykonať tak, že sa v súlade s článkom 288 tretím odsekom ZFEÚ zohľadní nielen ustanovenie vnútroštátneho práva, ktoré bolo prijaté osobitne na účely prebratia uvedenej smernice, ale takisto všetky iné ustanovenia tohto práva, pričom sa musia vykladať v čo najväčšej možnej miere s ohľadom na znenie a ciele tejto smernice tak, aby uvedené sankcie splnili požiadavky stanovené v článku 23 tejto smernice.

34. Vo veci C-679/18 Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto: Články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23. Články 8 a 23 smernice 2008/48 sa majú ďalej vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa sankcia za porušenie povinnosti veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa, ktorá spočíva v neplatnosti zmluvy o úvere spojenej s povinnosťou spotrebiteľa vrátiť veriteľovi poskytnutú sumu istiny v dobe primeranej jeho možnostiam, uplatní len pod podmienkou, že daný spotrebiteľ túto neplatnosť namietne, a to v trojročnej premlčacej dobe.

35. V zmysle bodu 26. preambuly smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedných postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu, berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napríklad zahŕňať poskytovanie informácií a vzdelávanie spotrebiteľov vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou. Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takémuto správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o kreditnom riziku uvedené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14. júna 2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií (1), veritelia by mali byť zodpovední za individuálne kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Na tento účel by mali mať možnosť využiť informácie, ktoré im poskytol spotrebiteľ nielen počas prípravy príslušnej zmluvy o úvere, ale aj počas dlhodobého obchodného vzťahu. Orgány členských štátov by tiež mohli veriteľom poskytnúť vhodné pokyny a usmernenia. Aj spotrebiteľia by mali konať obozretne a dodržiavať svoje zmluvné povinnosti.

36. Vzhľadom na vyššie uvedené nároky, ktoré na dodávateľa kladie úijné právo a s poukazom na ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ je plne opodstatnené vyžadovať v súdnom konaní preukázanie skúmania bonity klienta žalobcom. Pokiaľ si žalobca uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa, t.j. § 52 a nasl. OZ, ZoSÚ a ďalšie. Bolo na žalobcovi, aby tento preukázal, že bonitu žalovaného jeho predchodca náležite skúmal, že si splnil povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ .

37. Žalobca tvrdil a v konaní preukazoval, že bonitu klienta jeho právny predchodca zisťoval na základe údajov z úverového registra, pričom tieto nepredložil dôvodiac, že tieto sú získavané vo forme dát, ktoré v čitateľnej podobe zobrazujú len interné aplikácie postupcu.

38. Len samotné zhromaždenie informácií o klientovi, a navyše neúplné, nemožno samo o sebe považovať za náležité splnenie si povinnosti vyplývajúcej z ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ. Bez toho, aby žalobca skúmal aj iné aspekty, nemohol si utvoriť reálny obraz o majetkovej situácii žalovaného, potrebnej pre posúdenie schopnosti žalovanej splácať dlh zo zmluvy. Rovnako tak odvolávanie sa pri nepredložení dôkazov na to, že v čitateľnej podobe nie je možné výstupy z úverového registra predložiť, vyznieva v dnešnej digitálnej ére (možnosť printscreenu obrazovky, fotografie, atď.) nelogicky, nereálne.

39. Veriteľ v zmysle ustanovení § 7 a § 11 ZoSÚ je pri posúdení úverovej schopnosti klienta povinný brať na zreteľ ako existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky. Pri posúdení úverovej schopnosti kládol dôraz na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom a domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške.

40. Vychádzajúc z § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch je plne opodstatnené vyžadovať v súdnom konaní preukázanie skúmania bonity klienta veriteľom. Pokiaľ si veriteľ uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa, t. j. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, zákon o spotrebiteľských úveroch a ďalšie. Bolo na veriteľovi, aby tento preukázal, že bonitu žalovaného náležite skúmal, že si splnil povinnosť vyplývajúcu mu z § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch. Odborná starostlivosť predpokladá overenie údajov, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, resp. objektívne podložil minimálne potvrdením zamestnávateľa dlžníka. Nepochybne kľúčová je i povinnosť veriteľa využívať verejne dostupné informácie, akými sú napr. štátom publikované údaje o životnom a existenčnom minime podľa zák. č. 110/2006 Z. z. a o priemerných výdajoch obyvateľstva a tieto porovnávať so známymi alebo od spotrebiteľa zistenými informáciami o jeho príjmoch a výdavkoch (Najvyšší súd ČR pod sp. zn. 33Cdo/2178/2018).

41. Veriteľ v zmysle § 7 a 11 zákona o spotrebiteľských úveroch je pri posúdení úverovej schopnosti klienta povinný brať na zreteľ ako existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak i skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná na splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde pritom o získanie 100 % istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ napr. dostane výpoveď z pracovného pomeru alebo dlhodobu ochorenie. Cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu zákona vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie si má veriteľ zabezpečiť sám, a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácie dodaných spotrebiteľom a samozrejme ním aj preukázaných, tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezbavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom a domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný a domáci rozpočet, a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver. Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje (rozhodnutie KS v Prešove pod sp. zn. 22Co/107/2018).

42. Čo sa týka predloženia listín preukazujúcich splnenie povinnosti právneho predchodcu žalobcu podľa § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch s poukazom na § 11 zákona o spotrebiteľských úveroch, právny zástupca žalobcu v podaní zo dňa 8.9.2023 uviedol, že záväzky spotrebiteľa overil dopytom do úverového registra, z ktorého vyplynulo že spotrebiteľ mal v čase poskytnutia úveru existujúce záväzky s mesačným úverovým zaťažením v sume 0,- eur (vo Výpočte primárnej návratnosti - Vyplácané záväzky suma zaokrúhlená na 0,- eur). Príjem spotrebiteľa bol overený na základe interných informácií podľa pohybov na účte. Veriteľ tiež disponoval údajmi o rodinnom stave a počte členov domácnosti žalovaného. Rodinný stav spotrebiteľa bol Ž. a počet členov domácnosti X. V rámci nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb bral veriteľ do úvahy životné minimum spotrebiteľa, nakoľko žalovaný v žiadosti deklaroval, rodinný stav Ž. a žiadne vyživované dieťa. Životné minimum na členov domácnosti brané do úvahy pri výpočte limitu ku dňu poskytnutia úveru bolo teda XXX,XX eur. Výpočet limitu bol teda realizovaný nasledovne: (výška splátky poskytnutého úveru + výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť) musí byť nižšia ako výška príjmu. XX,XX B. + XXX,XX B. = XXX,XX eur, čo je menej ako čistý príjem žalovaného vo výške XXX,- eur. Žiaden iný doklad okrem svojho interného dokumentu nepredložil. K výdavkom žalovaného sa nevyjadril, či žalovaný má náklady na bývanie, telefón, akým spôsobom sa podieľa na výdavkoch v domácnosti pri ďalších členoch domácnosti.

43. Súd je toho názoru, že zmluva o spotrebiteľskom úvere zo dňa XX.XX.XXXX, ktorú žalobca považuje za základ, od ktorého odvodzuje svoj nárok, je zmluvou spotrebiteľskou. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná.

44. V tomto prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral právny predchodca žalobcu ako dodávateľ a žalovaná ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy, ako aj obsah úverových podmienok bol daný predchodcom žalobcu bez možnosti žalovaného prívodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka.

45. Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

46. Nepochybne zmluva uzavretá medzi účastníkmi je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

47. Právny predchodca žalobcu podľa názoru súdu žiadnym spôsobom nepreukázal, že by ho skutočne zaujímala bonita žalovaného, keď ho zaujímali príjmy (aj to nepreukázané, keďže sám odkázal, že výpis o tejto skutočnosti nepredkladá) s tým, že nepredkladá ani výpis z úverového registra, lebo údaje z úverového registra alebo Sociálnej poisťovne, resp. z interných údajov sú vo forme dát, ktoré zobrazujú len interné aplikácie postupcu a tiež s tým, že postupca disponuje údajmi len vo forme počítačového kódu, pričom tento výstup obsahuje všetky zhromaždené údaje z príslušných, ktoré boli použité. Uvedená argumentácia z hľadiska preukazovania povinnosti postupom podľa § 7 ods. 16 zákona č.

129/2010 Z.z. Súd má za nepochybné (žalobcovi musí byť zrejmé aj z iných konaní, ako aj vychádzajúc z ustanovenia § 7 ods. 16 zákona o spotrebiteľských úveroch, že je jeho povinnosťou preukázať skúmanie bonity spotrebiteľa pri poskytovaní úveru. Aj sám žalobca konštatuje, že povinnosť preverovať výdavkovú stránku žalovaného bola realizovaná nie individualizovane, ale pro forma odpočítaním životného minima bez zisťovania aspoň orientačných približujúcich sa realite nákladov žalovaného. Je nedôvodné pri zistených skutkových okolnostiach predpokladať, že veriteľ s odbornou starostlivosťou posudzoval príjmové a výdavkové pomery žalovaného, jeho bonitu. Vonkoncom neskúmal jeho osobný a domáci rozpočet, predovšetkým stranu výdavkov (aké má výdavky na bývanie (SIPO), telefón, cestovné, stravné, náklady na ošatenie)). Z predložených dokladov nebolo preukázané, aby právny predchodca žalobcu s odbornou starostlivosťou skúmal bonitu žalovaného a že vôbec skúmal výdavky žalovaného. Pokiaľ ide o určitú mieru ľahkomyselnosti žalovaného, súd prvej inštancie považuje aj ľahkomyselnosť dlžníka za kvalifikačné kritérium, ktoré je spôsobilé privodiť nadvládu veriteľa nad dlžníkom. Pokiaľ žalobca využil takúto ľahkomyselnosť, musí niesť dôsledky, a to aj pri overovaní si bonity žalovaného, životných nákladov a celkovej schopnosti splácať úver (viď podporne odôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/3/2011).

48. Je zrejmé, že posúdenie bonity žalovaného nespĺňalo ani minimálne štandardy. Tu treba pripomenúť odbornú starostlivosť dodávateľa, pričom nemožno vychádzať len z tvrdení, či čestného prehlásenia spotrebiteľa, ak tieto nie sú podopreté konkrétnymi podkladmi a nestačí mať preukázaný len príjem spotrebiteľa, lebo zákon jasne hovorí o preverení údajov nielen o príjme, ale aj o výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa, čo tu žalobca nepreukázal, že náležite preveril. Ak sa veriteľ uspokojí len s tvrdením žalovaného, je to nepostačujúce, keďže nejde o náležité preverenie bonity. Žalobca teda ničím nepreukázal preverenie výdavkov žalovaného, hoci to zákon jasne vyžadoval. Vzhľadom na uvedené má za to, že došlo k hrubému porušeniu povinnosti veriteľa zistiť konkrétnu výšku nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa. Odborná starostlivosť navyiac predpokladá, aby údaje, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, veriteľ overil, resp. dlžník objektívne podložil (podporne viď napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.19Co/130/2019).

49. Pre porovnanie podľa rakúskej právnej úpravy je neplatný právny úkon, ak niekto využije ľahkomyselnosť, stav núdze, slabomyselnosť, neskúsenosť alebo rozrušenie mysle iného takým spôsobom, že sebe alebo tretej osobe za poskytnutie plnenia nechá sľúbi alebo poskytnúť protiplnenie, ktorého majetková hodnota je vo vzťahu k plneniu v nápadnom nepomere (§ 879 ABGB ods. 2 č.4).

50. Podľa § 39a Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy neplatný je právny úkon urobený fyzickou osobou nepodnikateľom, pri ktorom niekto zneužije tieseň, neskúsenosť, rozumovú vyspelosť, rozrušenie, dôverčivosť, ľahkomyselnosť, finančnú závislosť alebo neschopnosť plniť záväzky druhej strany a dá sebe alebo inému sľúbiť alebo poskytnúť plnenie, ktorého majetková hodnota je vzhľadom na vzájomné plnenie v hrubom nepomere.

51. Absolútne neplatným právnym úkonom je aj úver, poskytnutý pri zneužití tiesne alebo aj ľahkovážnosti za neprimerané protiplnenie (úroky, poplatky). V konečnom dôsledku ide o skutkovú podstatu trestného činu úžery, len na trestnoprávny postih chýba úmysel. Civilnoprávna úžera spôsobuje neplatnosť právneho úkonu v celom rozsahu pre rozpor s dobrými mravmi, pretože sa poskytuje úver pri nadvláde veriteľa za úžernú cenu úveru (NS ČR 21Cdo/1484/04).

52. V danom prípade súd nemohol prehliadnúť skutočnosť, že právny predchodca žalobcu postupoval nedbanlivo, ak dostatočne neoveril životné náklady (výdavky žalovaného, na ktorú sú naviazané ďalšie dve vyživované osoby) a celkovú bonitu spotrebiteľa úverovej zmluvy. Nehovoriac o skutočnosti, že žalobca s povinnosťou postupovať s odbornou starostlivosťou si musel byť vedomý tohto nedostatku.

53. Povinnosť súdu z úradnej moci preskúmať či veriteľ posúdil bonitu spotrebiteľa vyplýva z rozhodnutia Súdneho dvora EÚ C-679/2018 zo záverov ktorého vyplýva, že články 8 a 23 Smernice európskeho parlamentu a rady 2008/48/Es sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex officio existenciu porušenia povinností stanovenej v článku tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa vyvodit' dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23. Články 8 a 23 smernice 2008/48 sa majú ďalej vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa sankcia za porušenie povinnosti

veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa, ktorá spočíva v neplatnosti zmluvy o úvere spojenej s povinnosťou spotrebiteľa vrátiť veriteľovi poskytnutú sumu istiny v dobe primeranej jeho možnostiam uplatní len pod podmienkou, že daný spotrebiteľ túto neplatnosť namietne.

54. Ustanovenie § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch sa má vykladať tak, že bonita dlžníka musí byť skúmaná cez zisťovanie jeho príjmov a výdavkov, ako aj jeho lustráciou cez príslušné databázy, pričom nevykonanie jedného z týchto postupov znamená hrubé porušenie odbornej starostlivosti (rozhodnutie Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 3Co/53/2019, 22Co/107/2018, 7Co/126/2016 a 12Co/107/2019).

55. Postupníkovi spoločnosti EOK KSI Slovensko s.r.o. bolo v súlade s § 20 ods. 1 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch, Národnou bankou Slovenska udelené povolenie na poskytovanie spotrebiteľských úverov bez obmedzenia rozhodnutím zo dňa 05.08.2016, čím je nepochybne splnená podmienka prechodu, resp. prevodu práv zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 17 ods. 1 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch.

56. Pre platnosť postúpenia sa však vyžaduje preukázanie splnenia ďalšej podmienky v zmysle § 17 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch, teda, že predmetom postúpenia bola pohľadávka zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere po termíne konečnej splatnosti, resp. že sa pohľadávka stala splatnou pred uvedeným termínom.

57. Keďže právny predchodca žalobcu pre porušenie povinností v § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch nebol oprávnený predmetný úver predčasne zosplatiť v zmysle § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, potom žalobca nemohol platne nadobudnúť pohľadávku, ktorá je predmetom konania a bez platného postúpenia záväzku, nie je na strane žalobcu ani dostatok aktívnej vecnej legitímácie uplatňovať pohľadávku.

58. Opakujúc sa pri zistených skutkových okolnostiach (čo potvrdil aj sám žalobca, že len pro forma bolo odpočítané životné minimum XXX,XX eur a splátka 65,51 eur od príjmu XXX eur (žalovaný mal vyžiť nad rámec životného minima pri dvoch vyživovaných osobách zo X,XX eur na deň (XXX,XX eur/30 dní)) treba zdôrazniť, že žalobca uvedené len tvrdil, dôkazy nepredložil s tým, že ich nie je možné vytláčiť) je zrejmé, že veriteľ s odbornou starostlivosťou neposudzoval príjmové a výdavkové pomery žalovaného, jeho bonitu, vôbec neskúmal výdavky žalovaného, ktorý musí mať náklady spojené s užívaním nehnuteľnosti (a tie môžu byť u rôznych osôb, bytov, v rôznych teritóriách Slovenska rôzne, resp. sa podieľať na výdavkoch spojených s užívaním nehnuteľnosti), prípadne ubytovaním v nej a taktiež musí z niečoho žiť, teda mať výdavky na stravovanie, záľuby (právny zástupca žalobcu ešte v roku 2022, viď rozsudok Okresného súdu Bardejov sp. zn. 6Csp/54/2021 zo dňa 4.4.2021 uviedol, že dnešné hobby sa začína priemerne na 200-300 eurách), využívanie elektronických služieb (ktoré je v dnešnej dobe nevyhnutnosťou), ošatenie, atď., prípadne rodinné pomery, výšku vyživovacej povinnosti, čo právny predchodca žalobcu vôbec neskúmal. Podľa názoru súdu vnímanie právneho predchodcu pri posudzovaní bonity žalovaného bolo bez náležitej odbornej starostlivosti, nehovoriac o tom, že taká významná finančná inštitúcia pri zistení skutočnosti, že žalovaný má vyživovaciu povinnosť voči ďalším členom domácnosti a zostatok jeho príjmu (tzv. disponibilný príjem) len minimálne vzhľadom na stúpajúce náklady prevyšuje životné minimum a zároveň nezisťuje individuálne pomery žiadateľa za súčasnej situácie, kedy musí a musel mať vedomosť o negatívnom vývoji najmä koeficientu rastu životných nákladov nízkopríjmových domácností nielen v čase uzatvárania zmluvy (viď Správa Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny a oznámenie o výške životného minima zo dňa 20.5.2016 zverejnené na internete: <https://www.employment.gov.sk/sk/informacie-media/aktuality/zivotne-minimum-zostava-nezmenene.html>), a teda musí si byť vedomý následkov a vysokého rizika spojeného s nesplácaním úveru, čoho následkom je aj nemožnosť postúpenia pohľadávky podľa § 17 zákona o spotrebiteľských úveroch. Podľa názoru súdu posudzovanie bonity žalovaného právnym predchodcom žalobcu bolo nielen bez odbornej starostlivosti, ale absolútne bez žiadnej starostlivosti a ak tak odtrhutej od reality, pokiaľ má za to, že je možné vyžiť pri X vyživovaných osobách pri životnom minime XXX,XX eur z X,XX eur na deň a napriek tomu ho pri takom nízkom príjme bližšie iné skutočnosti nezaujímali.

59. Na základe uvedených skutočností, preto súd žalobu zamietol z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu na uplatnenie si predmetnej pohľadávky z dôvodu nepreukázania platného

postúpenia pohľadávky zmysle § 17 zákona o spotrebiteľských úveroch. Aj vzhľadom na skutočnosť, že nárok žalobcu súd zamietol pre nedostatok vecnej legitímácie, ďalšie dôvody, pre ktoré by bola žaloba nedôvodná (neplatnosť právneho úkonu podľa § 39a OZ, § 54a OZ), spomenul nad rámec uvedeného.

60. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

61. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

62. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

63. O náhrade trov konania súd rozhodol v súlade s §§ 255 ods. 1 CSP, § 256 ods. 1 CSP, spojení s § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že žalovanému ako úspešnému v konaní, keďže žalobca bola v celom rozsahu zamietnutá nárok na náhradu trov konania nepriznal, keďže si žiadnu náhradu trov konania neuplatnil a ani mu zo spisu tieto nevyplývajú. V zmysle platnej právnej úpravy o konkrétnej výške náhrady trov konania má byť rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia. V tomto prípade však súd považuje za potrebné poukázať na článok 17 CSP, kde je stanovený princíp hospodárnosti konania, ako aj postup súdu bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a tiež článok 4 CSP a princíp analógie iuris. Žalovanému by ako úspešnému v spore teda patril nárok na náhradu trov konania, avšak náhradu trov konania si neuplatnil ani zo spisu nevyplýva, že by mu trovy konania vznikli, preto v súlade s uvedenými princípmi súd rozhodol tak, že žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia jeho písomného vyhotovenia na Okresný súd Bardejov.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C.s.p.) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 C.s.p.).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 C.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.